

รายงานการเฝ้าระวังโรคในชาวต่างชาติ (Report of diseases surveillance in foreigners)

กระทรวงสาธารณสุขโดยสำนักระบาดวิทยา ได้เริ่มเฝ้าระวังโรคในผู้ป่วยชาวต่างชาติมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2539 โดยการรายงานผู้ป่วยที่มารับการรักษาในสถานบริการสุขภาพด้วยรง. 506 เช่นเดียวกับระบบเฝ้าระวังโรคในผู้ป่วยชาวไทย ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2006) แบ่งประเภทต่างชาติเป็น 2 ประเภท คือ 1) แรงงานต่างชาติและครอบครัว 2) นักท่องเที่ยวและผู้เข้ามาเพื่อรักษา แต่เนื่องจากพบปัญหาการป่วยในนักท่องเที่ยวทั้งขณะที่อยู่ในประเทศไทยและหลังเดินทางกลับประเทศเพิ่มขึ้น จึงได้มีการปรับประเภทต่างชาติใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2007) เป็น 3 ประเภท คือ 1) แรงงานต่างชาติและครอบครัว 2) นักท่องเที่ยวต่างชาติ 3) ชาวต่างชาติที่อยู่ในศูนย์พักพิงรวมทั้งจากประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามารับการรักษาในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมด (แรงงานต่างชาติและนักท่องเที่ยว) จาก 75 จังหวัด จำนวน 44,685 ราย เสียชีวิต 51 ราย (ตารางที่ 1) อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.11 จังหวัดที่ไม่มีรายงานผู้ป่วยคือจังหวัดพัทลุง จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับรายงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน และครอบครัว คาดว่าเป็นผู้ที่มิชอบปฏิบัติตามกฎหมายจึงมารับการรักษาที่โรงพยาบาล อย่างไรก็ตามจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับรายงานน่าจะต่ำกว่าความเป็นจริงมากเมื่อเทียบกับจำนวนแรงงานต่างชาติที่อาศัยอยู่จริงในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2553 มีรายงานผู้ป่วยแรงงานต่างชาติและครอบครัว จำนวน 32,985 ราย (ร้อยละ 73.82 จากชาวต่างชาติทั้งหมด) สัดส่วนที่ได้รับรายงานเพิ่มขึ้นมาก ส่วนประเภทที่ 2 และ 3 รวมทั้งไม่ระบุประเภท มีสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (รูปที่ 1) อย่างไรก็ตามจำนวนผู้ป่วยที่ไม่ระบุประเภทยังมีมากถึง 6,691 ราย (ร้อยละ 14.97) ซึ่งในจำนวนนี้อาจมีข้อมูลของทั้งสามประเภทจึงทำให้การจำแนกผู้ป่วยตามประเภทอาจคลาดเคลื่อนและแปลความหมายผิดได้ นอกจากนี้การจำแนกประเภทผู้ป่วยระหว่างประเภทที่ 2 และ 3 จากสถานพยาบาลอาจมีข้อจำกัดอยู่มาก

ผู้ป่วยเพศหญิงน้อยกว่าเพศชายทุกประเภท อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1 : 1.2 (ตารางที่ 2) พบผู้ป่วยมากในกลุ่มอายุ 0 – 4 ปี และ 15 – 34 ปี (ตารางที่ 3) แนวโน้มการป่วยตามกลุ่มอายุในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีลักษณะเช่นเดียวกันทุกปี (รูปที่ 2) ผู้ป่วยจำนวนมากกว่าครึ่ง ร้อยละ 62.22 มีสัญชาติพม่า ร้อยละ

25.36 มีสัญชาติอื่นๆ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาผู้ป่วยสัญชาติพม่าแม้จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นแต่มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อย ตรงข้ามกับสัญชาติกัมพูชาและจีนที่พบแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนและสัดส่วน (รูปที่ 3) อาจเนื่องจากมีแรงงานของ 2 ชาตินี้เพิ่มขึ้น

จังหวัดที่มีรายงานจำนวนผู้ป่วยต่างชาติมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดตาก 11,116 ราย เชียงใหม่ (5,400) เชียงราย (1,941) กาญจนบุรี (1,717) ภูเก็ต (1,688) พังงา (1,652) ระยอง (1,466) ตราด (1,449) แม่ฮ่องสอน (1,415) และสุราษฎร์ธานี (1,311) (ตารางที่ 5) โดยจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมามากที่สุดถึง 2,669 ราย รองลงมา ได้แก่ จังหวัดตราด (645) สุราษฎร์ธานี (543) ระยอง (509) นราธิวาส (388) และยะลา (387) (ตารางที่ 6)

โรคที่มีรายงานผู้ป่วยมากที่สุด 3 โรค ได้แก่ อุจจาระร่วงเฉียบพลัน ร้อยละ 36.33 ใช้ไม่ทราบสาเหตุ (16.69) มาลาเรีย (16.64) โรคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปี ได้แก่ โรคมือ เท้า ปาก โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ และโรคไข้เลือดออก (ตารางที่ 7) ส่วนโรคที่มีแนวโน้มลดลงในช่วง 5 ปี ได้แก่ วัณโรค และมาลาเรีย โรคที่มีผู้เสียชีวิตมี 15 โรคเรียงตามลำดับอัตราผู้ป่วยตายดังนี้ โรคพิษสุนัขบ้า ร้อยละ 100 ใช้สมองอักเสบ (10) บาดทะยัก (8.3) เห็ดพิษ (5.3) เจตนาฆ่าตัวตาย (2.3) เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (1.4) อหิวาตกโรค (0.7) ตับอักเสบ (0.6) ปอดอักเสบ (0.5) ไข้เลือดออก (0.4) มาลาเรีย (0.1) ไข้หวัดใหญ่ (0.1) อาหารเป็นพิษ (0.1) วัณโรค (0.1) และอุจจาระร่วงเฉียบพลัน (0.02)

โรคมือ เท้า ปาก มีรายงานผู้ป่วย 79 ราย ร้อยละ 0.18 พบมากในระหว่างเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม (ตารางที่ 8) เพศชายมากเกือบเป็นสองเท่าของเพศหญิง (ตารางที่ 9) กลุ่มอายุ 0 – 4 ปี มีมากที่สุด 74 ราย (ตารางที่ 10) เป็นครอบครัวของผู้ใช้แรงงานมากที่สุดเท่าๆ กับจำนวนที่ไม่ระบุประเภท (ตารางที่ 11) มีสัญชาติพม่าเป็นส่วนใหญ่ 32 ราย (ตารางที่ 12) และไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด 29 ราย (ตารางที่ 13)

โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ มีรายงานผู้ป่วย 71 ราย ร้อยละ 0.16 เสียชีวิต 1 ราย พบผู้ป่วยจำนวนใกล้เคียงกันทุกเดือนตลอดปี เพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุ 1 – 11 เดือน พบมากที่สุด 15 ราย และ 15 – 34 ปี 22 ราย เป็นผู้ใช้แรงงานและครอบครัวมากที่สุด 48 ราย มีสัญชาติพม่ามากที่สุด 52 ราย ร้อยละ 73.24 ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ 59 ราย

โรคไข้เลือดออก มีรายงานผู้ป่วย 2,340 ราย ร้อยละ 5.24 เสียชีวิต 10 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.43 พบมากในระหว่างเดือนพฤษภาคม – พฤศจิกายน เพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่เพศหญิงเสียชีวิตมากกว่า พบมากในกลุ่มอายุ 15 – 34 ปี 1,439 ราย ร้อยละ 61.50 เป็นผู้ใช้แรงงานและครอบครัวมากที่สุด 1,834 ราย มีสัญชาติพม่ามากที่สุด 1,613 ราย ร้อยละ 68.93 และไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด 1,131 ราย ร้อยละ 48.33

วัณโรค มีรายงาน 1,190 ราย ร้อยละ 2.66 เสียชีวิต 1 ราย พบผู้ป่วยมากในช่วงต้นปีระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม เพศชายมากกว่าเพศหญิง พบมากในกลุ่มอายุ 15 – 54 ปี 1,058 ราย ร้อยละ 88.90 เป็นผู้ใช้แรงงานและครอบครัวมากที่สุด 1,055 ราย มีสัญชาติพม่ามากที่สุด 934 ราย ร้อยละ 78.48 ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลทั่วไป 503 ราย และโรงพยาบาลชุมชน 462 ราย

โรคมาลาเรีย มีรายงาน 7,437 ราย ร้อยละ 16.64 เสียชีวิต 9 ราย พบผู้ป่วยมากระหว่างเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม เพศชายมากกว่าเพศหญิง พบมากในช่วงอายุ 10 – 34 ปี 4,254 ราย ร้อยละ 57.2 เป็นผู้ใช้แรงงานและครอบครัวมากที่สุด 5,611 ราย มีสัญชาติพม่ามากที่สุด 6,042 ราย ร้อยละ 81.24 ไปรับการรักษาที่คลินิกมาลาเรีย 3,466 ราย ร้อยละ 46.60 และโรงพยาบาลชุมชน 2,365 ราย

ผู้เรียบเรียง

ลดารัตน์ ผาตินาวิน

Fig. 1 Percentage Cases of Notifiable Diseases in Foreigners by Type, Thailand, 1996 - 2010 (2539 - 2553)

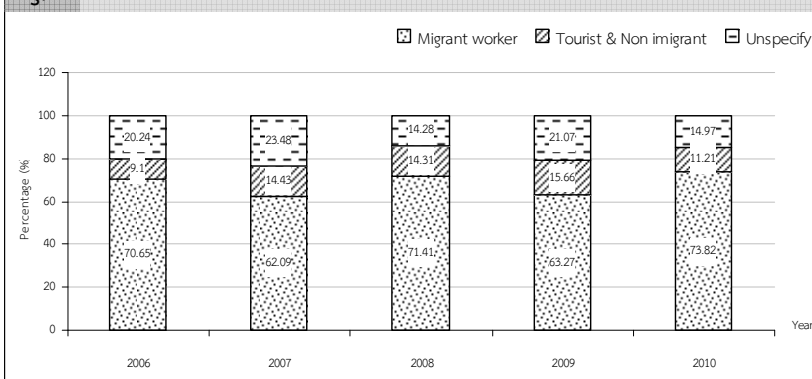

Fig. 2 Percentage Cases of Notifiable Diseases in Foreigners by Age group, Thailand, 1996 - 2010 (2539 - 2553)

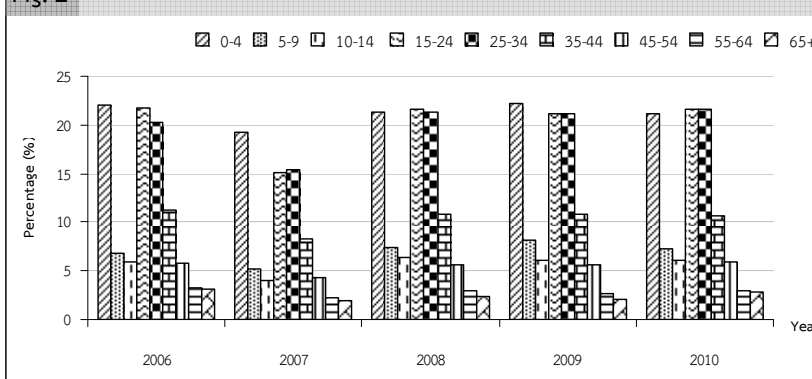

Fig. 3 Percentage Cases of Notifiable Diseases in Foreigners by Race, Thailand, 1996 - 2010 (2539 - 2553)

